

W niniejszej pracy doktorskiej podjęto próbę wykazania, że muzeum sportu przechowuje nie tylko materialne dziedzictwo kultury fizycznej. Celem dysertacji było przedstawienie, że jest ono przede wszystkim depozytariuszem starogreckiej idei kalokagatii.

Pod pojęciem kalokagatii rozumiemy tutaj starogrecki ideał człowieczeństwa, głoszący pochwałę wartości piękna i dobra, zakładający konieczność wszechstronnego jego rozwoju zarówno pod kątem cielesności, jak i kształcenia duchowo-intelektualnego. Ukazanie znaczenia i rozumienia pojęcia kalokagatii oraz jej tradycji, a także tego, że łączyła się ona z innymi greckimi pojęciami i miejscami, takimi jak gimnazjon – model szkoły w starożytnej Grecji, czy muzejon – miejsce twórczego natchnienia, pozwala postawić tezę, iż ze związku tego zrodziło się współczesne muzeum sportu. Na podstawie analizy i interpretacji źródeł oraz materiału wizualnego można wykazać, że pomimo wielu trudności translatorskich i częściowego zaniku tego pojęcia w językach, kalokagatia istniała jako ideał w kulturze europejskiej. Zmieniały się tylko formy i sposoby jej zastosowania. Obecna była pośrednio na przykład w zwyczajach dworskich i turniejach rycerskich, chrześcijańskiej cnotcie umiarkowania, benedyktyńskiej formule Ora et labora, później zaś w procesie narodzin sportu w XVI i XVII w. (disport) i rozwoju sportowej rywalizacji. Prześledzenie ewolucji pojęcia kalokagatii i związanych z nią innych pojęć starogreckich gimnazjonu i muzejonu wskazuje na to, że w kulturze europejskiej mamy do czynienia z cyklicznym odradzaniem się pojęć starożytnych, które nie zanikały, lecz znajdowały właściwą formę kontynuacji, czego znakomitym przykładem jest inicjatywa barona Pierre'a de Coubertin sięgnięcie do bogatego depozytu kultury i pojęć starożytnej Grecji. Zaowocowało to wznowieniem tradycji igrzysk olimpijskich w II połowie XIX w. Sprzyjała temu także popularyzacja sportów i sportowej ikonografii oraz działalność towarzystw społecznych. Wszystkie te aspekty finalnie umożliwiły utworzenie pierwszego muzeum olimpijskiego w Lozannie w I połowie XX wieku i propagowanie filozofii olimpizmu, wynikłej z inspiracji także kalokagatią. Stąd pojawia się w pracy teza, że idea kalokagatii jest szczególną tradycją muzeologii, w tym sportowej. Muzea sportu stanowią dzisiaj różnorodne instytucje zajmujące się badaniem i upowszechnianiem kultury fizycznej. Bardziej świadome stosowanie kalokagatii jako formy uprawiania muzeologii sportowej owocuje wieloma innowacjami w zakresie praktyk muzealnych, buduje misję muzeów sportu i przyczynia się do poprawy komunikacji między nimi w zakresie wymiany doświadczeń oraz cennych dyskusji nad metodami tworzenia tych muzeów.